

Halden kommune

Arkivkode: K20
Arkivsaksnr: 2018/3014-24
Journal dato: 27.11.2019
Saksbehandler: Martine Ringdal

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk, klima og miljø	2019/110	10.12.2019
Formannskapet	2019/86	18.12.2019

Utsendte vedlegg

1 Kommunedelplan for klima og energi (høringsversjon) med vedlegg

Medsaksbehandlere

<navn> <adm.enhet> <beskrivelse av bidrag til saken>

Kommunedelplan for klima og energi - høring og offentlig ettersyn

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Ifølge planstrategi for Halden kommune 2016-2019, skal kommunedelplan for klima og energi rulleres i planperioden. Gjennom arbeidet med denne kommunedelplanen skal Halden kommune utforme lokale løsninger for å oppfylle Norges forpliktelser i Parisavtalen, som går ut på å begrense den globale temperaturstigningen til 1,5 grader i perioden 1850-2100, samt nasjonale og regionale klima- og energimål.

Kommunedirektøren legger med dette fram revidert utkast til ny klima- og energiplan, etter at første utkast ble behandlet i HTEK 12.11.2019. Planen inneholder ambisiøse mål om utslippsreduksjoner for hele Halden-samfunnet. For å nå målene må store deler av kommuneorganisasjonen bidra i den nødvendige omstillingen til lavutslippssamfunnet. Klimabudsjetten for Halden vil vise hvilke tiltak som må gjennomføres for å oppnå målene i planen.

Vedtatt HTEK 12.11.2019:

1. Hovedutvalget slutter seg til de overordnede strategier og mål i planutkastet (Arkivref. 2018/3014-22).
2. Framlagte merknader og kommentarer bes vurdert i det videre arbeidet.
3. Det utarbeides et konkret forslag til handlingsplan og klimabudsjett. Tiltakene fordeles på tre perioder fram til 2030. Handlingsplan og klimabudsjett skal rulleres årlig sammen med økonomiplanen.
4. Nytt planutkast legges fram til behandling i neste møte.

Saksprotokoll i Formannskapet - 18.12.2019

Behandling:

Ved votering over innstillingen fra Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk, klima og miljø ble denne enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Forslag til kommunedelplan for klima og energi legges ut på høring.

Saksprotokoll i Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk, klima og miljø - 10.12.2019

Behandling:

Ved voteringen ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Forslag til kommunedelplan for klima og energi legges ut på høring.

Kommunedirektørens innstilling:

Forslag til kommunedelplan for klima og energi legges ut på høring.

Saksutredning:

Bakgrunn

Den nye kommunedelplanen for klima og energi vil erstatte planen fra 2010. Som beskrevet i planprogrammet tar planen kun for seg klimagassreduksjon, klimatilpasning er ikke en del av planen.

Det settes nye ambisiøse, men nødvendige, mål for utslippsreduksjon, CO₂-opptak og energibruk.

Følgende foreslås som Haldens hovedmål for klima og energi:

- Innen 2030 skal klimagassutslippene i Halden være redusert med minst 60 prosent sammenlignet med 2016. Innen 2023 skal utslippene være redusert med 30 %.
- Halden skal bidra til at Østfold-regionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050 gjennom kraftig å redusere utslippene og øke opptakene av CO₂.
- Halden skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet innen 2050.
- Innen 2050 skal all energibruk i Halden være fossilfri eller avfallsbasert.

Målene harmonerer med andre Østfoldkommuners og Østfold-regionens målsettinger. Planen angir også delmål innenfor sektorene «Arealbruk, stedsutvikling og bygg», «Transport», «Næringslivet», «Forbruk og avfall» og «Landbruk». Strategier for å nå målene er også beskrevet i planen.

Tiltak vil bli definert i en egen handlingsplan som rulleres årlig, slik det er beskrevet i planprogrammet. Under planprosessen har man kommet fram til at et klimabudsjett, som følger det vanlige plan- og budsjettarbeidet i kommunen, kan fungere som klimaplanens handlingsplan. Dette sikrer gjennomføring av tiltakene på en bedre måte enn en separat handlingsplan. Klimabudsjett 2020 er tatt med som vedlegg til plandokumentet. I vedlegget vises det også til hvilke framtidige tiltak som må ses nærmere på for å nå målene. Det er ikke mulig for administrasjonen å utarbeide et klimabudsjett fram til 2030 på nåværende tidspunkt; dette må det jobbes videre med i årene som kommer, og vi vil trenge konsulentbistand til beregninger i budsjettet. Et kommunalt klimabudsjett krever i tillegg medvirkning fra alle kommunalavdelinger, det krever at det settes av midler til klimatiltak og det krever klare klimamål.

Det har kommet innspill om å innføre mål om at det innen 2030 skal reetableres mer natur enn det bygges ned. Bevaring og reetablering av natur vil være positivt for opptak av CO₂, og for å oppnå dette må biomassen i kommunen økes. Dette kan ses i sammenheng med målet om at netto karbonbinding i jord og skog skal økes med 20 % i 2030 i forhold til 2010. I tillegg har vi målet om at omdisponering av karbonbindende arealer skal reduseres kraftig. Det er derfor ikke lagt inn et eget mål om reetablering av natur i plandokumentet.

Endringer fra første planutkast basert på innspill fra HTEK:

- Det er lagt til et utslippsmål innen 2023 under Haldens hovedmål for klima og energi, side 2.
- Under andre hovedmål er det endret fra CO₂-utslipp til klimagassutslipp (CO₂, metan og lystgass) i tråd med målsettingen i regional klima- og energiplan.
- Det er besluttet å fortsatt beholde begrepet «Østfold-regionen» selv om Halden blir en del av Viken fra 2020. Regionalplan for klima og energi for Østfold vil gjelde fram til nytt planverk blir utarbeidet for Viken.
- På side 14 er det lagt til et avsnitt med status for fjernvarmenett og videre planer for utbygging av dette.
- På side 18 er det lagt til en ny strategi: «Halden kommune skal jobbe for å redusere biltrafikken i sentrum samtidig som det gjøres mer attraktivt å ferdes til fots eller på sykkel.»
- På side 19 er det endret fra «bør» til «må» når det gjelder bevaring av myr.
- På side 24 er det lagt til «Det skal jobbes med å vise klimafotavtrykket til alle kommunale prosjekter» som del av strategiene.
- På side 29 er det lagt til at kommunen skal jobbe for å utvikle et marked for kortreist mat som del av strategiene.

Endringer foreslått av administrasjonen:

- På side 2 er det presisert at den første målsettingen gjelder innenfor Halden kommunes grenser.
- På side 18 er ordet «anskaffelser» lagt til i setningen: «Mobilitets- og drivstoffhierarkiet i figuren skal være styrende for valg som tas for å oppfylle målsettingene i klimaplanen, og bør benyttes i alle virkemidler som Halden kommune innfører, som f.eks. anskaffelser, parkeringspolitikk og bomringer.»
- På side 22 er tredje målsetting forenklet til «Innen 2030 skal Halden kommune ha redusert klimafotavtrykket fra innkjøp av varer og tjenester vesentlig i forhold til 2016.» Dette er hovedsakelig en språklig forbedring.

Planutkastet vil legges ut på høring med minst seks ukers frist. I løpet av høringsperioden er det et mål å nå ut til så mange ulike grupper i samfunnet som mulig, inkludert barn og unge. Det vil benyttes ulike metoder for innhenting av innspill, f.eks. sendes høringsbrev ut til berørte parter og myndigheter, høringen varsles i lokal avis og kommunens sosiale medier. Barn og unge involveres gjennom Halden ungdomsråd og direkte kontakt med skoler. I tillegg vurderes behov for folkemøte. Det utarbeides et spørreskjema for tilbakemelding på planutkastet, og det vil bli mulig å sende innspill digitalt for å senke terskelen for folk flest til å komme med innspill.

Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☐	Økonomiske forhold	☐	Juridiske forhold
☐	Personalspørsmål	☐	Organisasjonsspørsmål
☐	Betydning for næringsutvikling	☐	Betydning for miljøet
☐	Betydning for eiendomsforhold	☐	IKT og innovasjon
☐	Forhold som gjelder barn og unge	☐	Forhold som gjelder eldre
☐	Forhold som gjelder universell utforming	☐	Forhold som gjelder folkehelsen
☐	Forhold som gjelder samfunnsikkerhet/beredskap	☐	Annet:

Konklusjon

Utkastet til kommunedelplan for klima og energi innebærer ambisiøse målsettinger som det vil bli krevende å nå. Kommunedirektøren anbefaler et ambisjonsnivå som innebærer at Halden bidrar til å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 °C. Bakgrunnen for dette ambisjonsnivået er statlige signaler og at FNs 1,5°C-rapport viser store globale fordeler ved å begrense oppvarmingen til 1,5 °C framfor 2 °C.

For å nå en slik målsetting må de globale utslippene kuttes med 40-50 prosent innen 2030, sammenliknet med 2010. Som del av en rik nasjon som i stor grad har bygget sin velferd på karbonintensiv aktivitet, mener kommunedirektøren at det er riktig at Halden bidrar til å løse utfordringene ved å ha en høyere målsetting enn det globale gjennomsnittet. Derfor foreslås det at klimagassutslippene reduseres med 60 prosent innen 2030 sammenliknet med 2016- nivå. Innen 2023 skal utslippene være kuttet med 30 %.

Kommunedirektøren anbefaler videre at Halden bidrar til netto null utslipp regionalt. Gjennom samarbeidet i Klima Østfold arbeides det for en forståelse for nødvendigheten av å løse klimautfordringen i fellesskap og for at de større kommunene sannsynligvis har et større potensial for å bidra til negative utslipp enn de mindre kommunene. Netto null utslipp av de samlede klimagassene i Østfold vil måtte skje innen 2060 for å være i tråd med utslippsbanen for 1,5 °C-målet (se figur 4 i planen). Imidlertid er det et nasjonalt mål å øke matproduksjonen i takt med befolkningsveksten. Dette vil innebære noe høyere utslipp av klimagassene metan (CH₄) og lystgass (N₂O) fra biologiske prosesser i jordbruket. Østfold må derfor intensivere tiltak på andre områder og kuttene i CO₂ må bli større for å gi rom for utslippene fra jordbruk. I praksis må regionale nullutslipp av CO₂ skje innen 2050 for å være i tråd med utslippsbanen for 1,5 °C-målet. Kommunedirektøren mener derfor at Halden vil måtte bidra til å balansere utslippene fra landbrukssektoren mot større og raskere reduksjon av CO₂-utslipp i andre sektorer, og/eller med større negative utslipp, eksempelvis gjennom skogplanting.

Kommunedirektøren anbefaler også en målsetting som innebærer at Halden skal bidra til globale reduksjoner. Målformuleringen om at Halden skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet innen 2050 innebærer en verdikjedetenkning, og at det gradvis skal jobbes for at klimafotavtrykket som følge av alt vi gjør i Halden-samfunnet skal være svært lavt. Dette vil innebære at slike betraktninger gjøres i anskaffelser og at det jobbes for en omstilling der økonomien er basert på kretsløpsprinsipper og delingsløsninger. Eksempler på dette kan være at vi framover i større grad finner felleløsninger med bedre utnyttelse av ressurser og kapasiteter, for eksempel innenfor transport, bygg og innsatsfaktorer i industrien.